

DocuDidactiek

Docudidactiek is een werkvorm waarbij deelnemers aan de slag gaan met de principes van documentaire maken en leren om hun eigen verhaal te filmen met hun telefoon (of een andere camera). Tijdens 3 tot 6 bijeenkomsten gaan de deelnemers aan de slag met het maken van een documentaire waarin een persoonlijk vraagstuk of thema wordt behandeld op een eigen creatieve manier. Begeleiding vindt plaats op zowel vorm als inhoud. De deelnemers helpen ook elkaar door middel van interviews in kleine groepjes te bespreken hoe het gaat. De laatste bijeenkomst bestaat uit een viewing van de films / presentaties, met aansluitend een nagesprek.

Overzicht

Benodigheden	i-phone of smartphone (met video app CapCut of Filmic Pro)
Aantal deelnemers	4 tot 20
Aantal workshops	3 tot 6
Lengte per workshop	1,5 á 2 uur

Stappen

1. Introductie
2. Opnames
3. Montage
4. Nabespreking

Opdrachten

Foto opdracht	Groeps opdracht
Inspiratiekaarten	In 2- of 3-tallen
Oerknal interview	In 2- of 3-tallen
Compositie opdracht	In 2- of 3-tallen
Nagesprek instructie	Groeps opdracht

Stappen

Een stappenplan is nooit compleet lineair en er zijn altijd marges, vormen van overlap of begin van een volgende stap. Ook het aantal workshops hoeft niet persé exact hetzelfde aantal te lopen als de stappen. Maar over het algemeen is het wel zo dat het proces van maken en tot een gewenst resultaat komen het beste gewaarborgd als onderstaande stappen zoveel mogelijk in die volgorde worden afgelopen.

1 Introductie

In de eerste stap gaan studenten aan de slag met het verkennen van onderwerpen en thema's waar zij zich persoonlijk tot aangetrokken voelen, of die zij moeilijk kunnen verwoorden en daarom verfilmen. Dit kunnen ze delen met andere studenten of docenten. Op basis daarvan zoeken ze verder en werken ze het verder uit. Dit gebruiken ze vervolgens als springplank om aan hun eigen persoonlijke verhaal en identificatie te koppelen.

2 Opnames

De tweede stap is een fase die eigenlijk constant plaats kan vinden omdat er ook gebruikt kan maken van bestaand materiaal, en bij aanvang van de opdracht direct opnames gemaakt zouden kunnen worden. Geef ze van tevoren de technische tips (zie bijlage) mee hoe te filmen en hoe de mobiele telefoon in te stellen. Het is aan te bevelen om ze een test te laten doen, en ook vooral aandacht te besteden aan geluid. Het is ook toegestaan om bestaand (archieff- of stock) materiaal te gebruiken. Wijs ze dan wel even op de beeldrechten. Veelal zullen de producties alleen voor intern gebruik zijn dus dan is het niet zo erg.

3 Montage

De montage van de beelden is een belangrijke omdat hier bepaald wordt wat de kijker straks gaat zien en in welke volgorde de deelnemer zijn beelden gaat selecteren. Probeer ze te laten experimenteren maar vooral ook benadrukken dat het niet persé helemaal vol met effecten hoeft. In CapCut zitten natuurlijk allerlei grappige, snelle en leuke effecten. Maar de vraag is: waarom gebruikt iemand een effect? Met welk doel? Wijs ze erop dat ze vooral functioneel gebruik maken van effecten. Het verhaal is het belangrijkste.

4 Nagesprek

Reflectiegesprek met klasgenoten en docent. Voor het nagesprek kun je de instructie gebruiken onderaan dit document. Maar het staat je natuurlijk vrij om er een andere invulling aan te geven. Als er meer tijd is, bijv. een langere lessenreeks, kun je ook de films in een donker lokaal kijken, of zelfs met een beamer in een filmzaaltje of iets dergelijks. Voor de beleving wel leuk. Maar belangrijkste is dat iedereen zijn of haar verhaal heeft kunnen vertellen. Het gaat niet om het beste of meest kwalitatieve filmpje. Zorg ervoor dat de andere deelnemers ook actief meedoen, bijv door ze te vragen wat zij ervan vonden.

Opdrachten

Foto opdracht	Groeps opdracht
Tijds indicatie	25 min. (bij een groep van 12 tot 14 deelnemers)
Vorbereiding	Deelnemers sturen voor aanvang aan de workshop een eigen persoonlijke foto (of beeld) naar jou op

Om deelnemers meteen in de eerste bijeenkomst een persoonlijke springplank mee te geven, en de groep meteen wat dichterbij elkaar te brengen, vraag iedereen vóóraf een persoonlijk beeld of foto mee te nemen (waar zij niet zelf zichtbaar op zijn) naar de allereerste bijeenkomst. Dus een beeld niet van zichzelf maar van iets of iemand anders. Zorg ervoor dat je de beelden (foto's) digitaal verzameld voor aanvang van de eerste bijeenkomst en projecteer ze digitaal op een (groot) scherm.

Voorbeeldvragen:

- Waarom heb je dit beeld of deze foto gekozen?
- Waar was dit precies en wanneer?
- Wat denken andere deelnemers als ze dit beeld zien?
- Heb je dit beeld vaak terug gezien, of met anderen gedeeld?
- Als je de opdracht nu nog een keer zou krijgen, zou je dan weer dit beeld kiezen?
- Als je zelf een nieuw beeld over dit onderwerp zou mogen maken, wat zou dat dan zijn?

Inspiratiekaarten	In 2- of 3-tallen
Tijds indicatie	25 min.
Vorbereiding	Set met inspiratiekaarten uitleggen op een tafel

Waar sommige deelnemers het lastig vinden om letterlijk een onderwerp of thema beet te pakken en mee aan de slag te gaan kan het soms heel waardevol zijn om ze een eindje op weg te helpen. De inspiratiekaarten (zie bijlage) zijn puur als middel om een gesprek of gedachtegang op te zetten. Het is niet dat de kaart ook letterlijk als vertrekpunt dient te worden ingezet. Je kan uiteraard ook zélf onderwerpen toevoegen, of weghalen. Misschien wil je wel dat ze een onderwerp of thema moeten verfilmen? Deelnemers kunnen de onderwerpen scannen en bij zichzelf ontdekken of het iets triggert bij ze.

Opdrachten

Oerknal interview	In 2- of 3-tallen
Tijds indicatie	25 min.
Vorbereiding	Korte uitleg

Tijdens het oerknal interview gaan deelnemers in een interview vorm op zoek naar het “oerknal” moment in hun eigen leven. Dat mag van alles zijn, en geef ook even de tijd om ze daarover na te laten denken. In twee- of drietallen interviewen ze elkaar met behulp van een stuk of vijf gegeven vragen. Uiteraard mogen en kunnen ze ook zélf vragen bedenken of doorvragen op de gegeven vragen.

Voorbeeld vragen:

- Wat is een belangrijke gebeurtenis in je leven geweest en waarom?
- Wat is een verhaal of gebeurtenis die je nooit meer zal vergeten? En waarom?
- Waar ben je heel erg trots op van jezelf en waarom?
- Wie is jouw meest favoriete persoon op aarde, en waarom?

Compositie	In 2- of 3-tallen
Tijds indicatie	30 min.
Vorbereiding	zie bijlage technische instructie

Laat deelnemers met hun mobiele telefoon opnames maken. Volg hiervoor de technische instructies van de bijlage en zorg ervoor dat ze hun raster-optie aanzetten in de instellingen van hun mobiel. Laat ze op pad gaan met de mobiel en beelden verzamelen van de omgeving waar ze gaan rondlopen. Geef ze de opdracht om in elk geval te filmen: 1 x een voorwerp of bewegend object (denk aan een fiets of auto), 1 x een talking head (denk aan een klasgenoot) en 1 x een establishing shot (omgevingsshot). Geef ze een thema mee, bijv: natuur, vakantie, vervoer, sport, etc.

Opdrachten

Nagesprek	In 2- of 3-tallen
Tijds indicatie	2 uur (bij 12 tot 14 deelnemers)
Vorbereiding	Zorg ervoor dat je al het werk tijdig verzamelt!

Onmisbaar in docudidactiek en het welslagen ervan is de gezamenlijke afsluiting en het kijken naar elkaars werk. Door met elkaar te kijken naar de eindwerken en erop te reflecteren ontstaan weer nieuwe inzichten. Ook is het belangrijk te beseffen dat het proces nog door kan lopen ná de reflectie bijeenkomst. Misschien heeft iemand zijn film niet afgekregen, of heeft iemand juist nog meer inspiratie gekregen verder door te onderzoeken en maken.

Stel het laten zien van een complete film dus niet verplicht. De nabespreking zorgt voor een vorm van kritische reflectie op het onderwerp en hoe de persoon zelf daarin staat. Het is van belang om te benadrukken dat er géén beoordeling is en er geen sprake is van GOED of FOUT. Iedereen heeft zijn eigen maakproces doorgemaakt. Hoelang je per deelnemer bezig bent hangt er ook erg vanaf. Het is wel aan te raden van tevoren even te checken wie er allemaal, welk soort werk hebben gemaakt en hoelang ze denken bezig te zijn. Als je de volle 2 uur pakt kun je ongeveer 10 a 15 min per deelnemer gebruiken voor het nagesprek. Bij groepen groter dan 12 tot 14 personen moet je groep splitsen OF het uitsmeren over 2 bijeenkomsten van 2 uur.

Voorbeeldvragen:

- wat heb je allemaal gefilmd? hoe heb je dat aangepakt?
- hoe ben je tot bepaalde keuzes gekomen voor locaties
- hoe heb je het technisch gedaan?
- waar liep je tegenaan? hoe heb je dat opgelost?
- wat is de (werk) titel van het project? waarom?

Zie ook; bijlage reflectieformulier

KLAAR? GEFELICITEERD MET HET MAKEN VAN EEN MOOIE DOC!

Ga je gang, deel en werk samen met anderen of open het op je telefoon om het in realtime bij te werken.